

Tervetuloa synnyttämään!

Sinulle on varattu aika keisarileikkaukseen

_____ klo _____

Leikkausta varten tulet suoraan synnytyssaliin (kerros 1).

Käy laboratoriotesteissä

_____ klo _____

Voit varata ajan osoitteesta: www.nordlab.fi

Kokeisiin ei tarvitse olla ravinnotta.

Leikkaukseen valmistautuminen kotona

Ruokailu

Sinun tulee olla syömättä ja juomatta edellisestä illasta klo 24.00 lähtien. Tämä koskee myös pastillien syöntiä ja purukumien pureskelua. Ravinnotta ololla pyritään ehkäisemään leikkausenaikaista pahoinvointia ja vatsaneritteiden nousemista hengitysteihin. Leikkausta edeltävänä päivänä voit syödä ja juoda normaalisti.

Lääkkeet

Leikkauspäivän lääkityksestä saat ohjeet hoitajan ohjauksessa. Samalla saat ohjeet mahdollisesti tauotettavista lääkkeistä.

Tupakointi

Mikäli tupakoit, on suositeltavaa lopettaa se 4 viikkoa ennen leikkausta. Tupakointi hidastaa leikkaushaavan paranemista ja leikkauksesta toipumista.

Peseytyminen

Leikkausta edeltävänä iltana peseydy hyvin, voit käydä suihkussa tai saunassa. Pese myös hiuksesi. Kiinnitä erityistä huomiota navan ja nivustaiteiden puhtauteen. Tällä pyritään välttämään leikkauksen jälkeisiä tulehduksia.

Tarkista vielä leikkausalueen ja sitä ympäröivän ihon kunto. Ihon on oltava ehjä, eikä muuallakaan iholla saa olla märkäisiä tulehduksia. Ihorikot altistavat leikkaushaavan tulehtumiselle.

Leikkaa kynnet ja poista kynsilakka ja geelikynnet. Poista myös mahdolliset lävistykset ja korut. Pitkät kynnet, lävistykset ja korut altistavat myös tulehduksille, ne voivat aiheuttaa vaarallanteita leikkauksessa ja hävitä sairaalassa. Kynsilakka ja geelikynnet heikentävät hapetusarvon seuraamista sormenpäältä leikkauksen aikana.

Leikkausalueelta ei saa poistaa ihokarvoja tulehdusriskin vuoksi. Pue toimenpideaamuna ennen sairaalaan tuloa jalkaasi hoitajan ohjauksessa saamasi tukisukat. Tukisukkien tarkoituksena on ehkäistä mahdollisen laskimoveritukoksen syntyä alaraajoihin.

Rintojen lypsäminen Ks. erillinen ohje lopussa.

Ota mukaan sairaalaan

- Neuvolakortti
- Tiedot käytössäsi olevista lääkkeistä (nimi, annostus)
- Henkilökohtaisista lääkkeistäsi mm. astmasuihkeet, insuliinikynät ja silmätipat
- Henkilökohtaiseen hygieniaan liittyvät tarvikkeesi sekä muut haluamasi tarvikkeet
- Mahdollisesti kotona lypsämäsi rintamaitoruiskut

Leikkaukseen valmistelut synnytyssalissa

Leikkausaamuna tulet sovittuna aikana suoraan synnytyssaliin (kerros 1). Synnytyssalissa hoitava kätilö ottaa Sinut ja mahdollisesti mukana olevan tukihenkilösi vastaan. Teidät ohjataan synnytyssaliin, jossa lääkäri arvioi vielä leikkauksekelpoisuutesi ja kätilö valmistelee Sinut leikkausta varten.

Synnytyssalissa saat pukeutua leikkauksessa käytettävään avopaitaan. Sinulta mitataan verenpaine ja vauvasi sydänäänet kuunnellaan. Virtsarakkoosi asetetaan katetri, joka pitää rakon tyhjänä leikkauksen aikana. Katetri poistetaan yleensä leikkauksen seuraavan päivän aamuna.

Leikkaava lääkäri käy tapaamassa Sinua ennen leikkaussaliin siirtymistä. Tarvittaessa hän vielä arvioi ultraäänitutkimuksella vauvasi asennon.

Mukanasi oleva tukihenkilö vaihtaa vaatteet heille tarkoitettussa pukutilassa. Tukihenkilö voi odottaa leikkauksen alkamista kanssasi synnytyssalissa. Leikkaussaliin hän pääsee vasta, kun Sinut on puudutettu ja leikkausalue on pesty ja peitelty leikkauksen varten.

Ennen leikkaussaliin siirtymistä saat vielä mahahappoja neutraloivaa lääkettä suun kautta. Rauhoittavia lääkkeitä ei yleensä anneta, sillä ne voivat vaikuttaa heikentävästi vauvasi syntymän jälkeiseen vointiin. Siirryt synnytyssalista kävellen leikkauksaliin.

Leikkaussalissa tapahtuva hoito ja leikkauksen jälkeinen tarkkailu

Leikkaussalissa Sinut autetaan siirtymään leikkaustasolle. Sinulle kiinnitetään verenpainetta, pulssia ja hapetusarvoa seuraavat laitteet käsiin ja rintakehälle. Lisäksi

kämmenselkääsi asetetaan kanyyli leikkauksen aikaista suonensisäistä nesteytystä ja lääkitystä varten.

Keisarileikkaus tehdään yleensä selkäydinpuudutuksessa. Puudutusta varten Sinut autetaan leikkaustasolla joko kylki tai istuma-asentoon. Selkä pestään desinfiioivalla aineella pistoalueelta. Puudutuksen laittamisen jälkeen Sinut autetaan takaisin selinmakuulle.

Puuduttamisen jälkeen leikkausalueen iho pestään värillisellä puhdistusaineella rintojen alapuolelta reisien yläosaan saakka. Leikkausalue peitellään leikkausliinoilla. Rinnan kohdalle asetetaan kaari, jonka yli leikkausliina nostetaan peittämään näköyhteyttä leikkausalueelle. Peittelyn jälkeen mukanasasi oleva tukihenkilö pyydetään vierellesi leikkaussaliin.

Leikkaava lääkäri kertoo leikkauksen aloittamisesta. Hän tekee viillon alavatsallesi ja kohtulihakseen, jota kautta vauvasi autetaan syntymään. Leikkauksen alusta vauvan syntymään menee noin 5-10 minuuttia. Vauvan synnyttyä hänen napanuoransa katkaistaan ja hänen ojennetaan hoitavalle kätilölle. Vauvan voinnin salliessa kätilö näyttää häntä sinulle, jonka jälkeen hän kuivaa vauvan leikkaussalissa sijaitsevalla hoitopöydällä. Vauvan ja sinun voinnin salliessa kätilö auttaa vauvasi Sinulle jo leikkaustasolla ihokontaktiin. Mikäli voitisi ei mahdollista ihokontaktia, autetaan vauva tukihenkilölle ihokontaktiin.

Leikkauksesi jatkuu kohtu- ja ihohaavan sulkemisella ja peittämisellä, jonka jälkeen Sinut siirretään voitisi mukaan joko synnytyssaliin tai heräämöhön tarkkailtavaksi. Tarkkailuvaiheessa saat voitisi salliessa pitää vauvaa ihokontaktissa ja imettää häntä. Tarkkailuvaihe kestää voitisi mukaan 2-4 tuntia, jonka jälkeen Teidät siirretään jatkohoitoon synnytysosastolle 4. Mahdollisuuksien mukaan pyrimme järjestämään Teille perhehuoneen.

Yhteystiedot:

Ota yhteyttä synnytyssaliin p. 08-61562400:

Mikäli Sinulla on kuumetta, vatsatauti, ihottumaa tai ihorikkoja leikkausalueella 1-2 päivää ennen leikkausta.

Mikäli Sinulla menee lapsivesi, ilmenee veristä vuotoa, supistukset alkavat säännöllisinä ennen suunniteltua leikkausaikaa tai vauvasi liikkeet ovat vähentyneet.

Ota yhteyttä Naistentautien ja äitiyspoliklinikalle p. 08-61562406 (ma-pe klo 8-9.30):

Mikäli Sinulla ilmenee kysyttävää leikkauksen suhteen.

Mikäli kotiutumisesi jälkeen toipumisaikana voinnissasi tapahtuu muutosta esim. ilmenee infektio-oireita

Rintojen lypsäminen ennen suunniteltua keisarinleikkausta

Miksi?

Kolostrum eli ensimmäinen maito on optimaalista ensiravintoa vauvallesi. Äidinmaito on helposti sulavaa ja kuin lääketta vauvan suoliston kehitykselle. Lisäksi äidinmaidosta vauva saa vasta-aineita, jotka suojaavat vauvan elimistöä erilaisilta tulehdusten aiheuttajilta. Ensimmäinen maito on hyvin ravintorikasta määräänsä nähden, joten pienikin määrä on tärkeä.

Milloin?

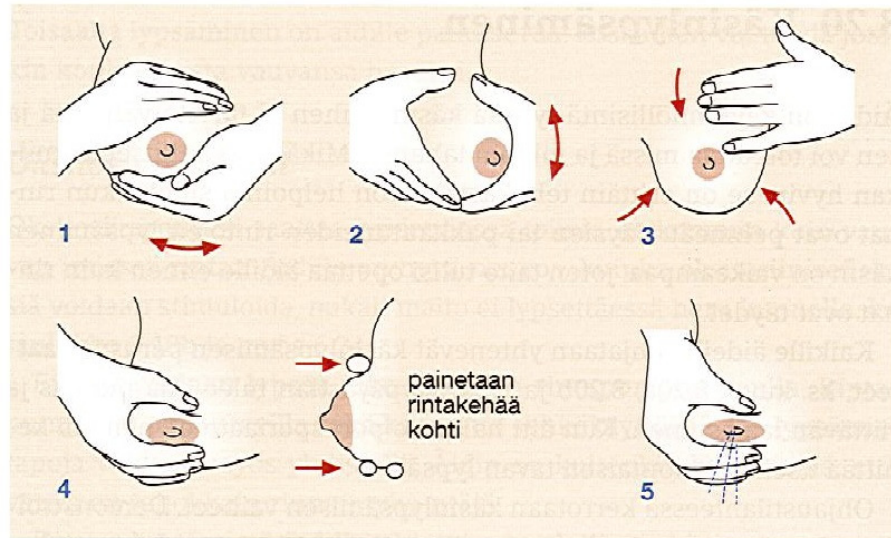
Sinulle on suunniteltu keisarinleikkaus. Voit alkaa lypsämään vauvalle maitoa raskausviikolta 38+0 alkaen. Mikäli raskausviikkoja on vähemmän, voit lypsää rintamaitoa leikkausta edeltävänä päivänä. Keisarinleikkauksen jälkeen vauva voi olla unelias, eikä ala imemään rintaa ensi-ihokontaktin aikana. Voi olla myös muita syitä, ettei vauva pääse imemään rintaa omaan tahtiinsa. Tällöin vauvalle voidaan antaa aiemmin lypsämäsi maitoa ensimmäisenä.

Rintamaidon säilyttäminen

Raskausaikana lypsetyn maidon voi säilyttää ruiskuissa. Ruiskuihin tulee merkitä oma nimi, syntymäaika ja päivämäärä, jolloin maito on lypsetty. Tuore rintamaito säilyy jääkaapin takaosassa 1-2 vuorokautta. Samana päivänä jääkaappikylmäksi jäädytetyt rintamaidot voi yhdistää ja pakastaa samaan ruiskuun/pussiin. Yli vuorokauden vanhaa maitoa ei saa enää pakastaa. Pakastimessa maito säilyy kolme kuukautta (-18°C). Leikkausaamuna voit tuoda kaikki tai osan lypsetystä maidosta mukana synnytysairaalaan. Kuljetuksessa on huomioitava, ettei kylmäketju katke. Voit käyttää kuljetuksessa esimerkiksi kylmälaukua, jossa on kylmäpakkauksia. Sulatettu maito on käytettävä vuorokauden kuluessa.

Miten?

- Pese kädet huolellisesti aina ennen lypsämisen aloittamista.
- Voit helpottaa herumisen käynnistymistä ennen lypsämistä esimerkiksi lämpöhauteilla tai lämpimällä suihkulla sekä hieromalla rintaa kevyesti tai koskettamalla nännejä (vaihe 1-3).
- Aseta peukalo ja muut sormet vastakkaisille puolille noin 3 cm päähän nännistä. Tee ensin liike sisäänpäin kohti rintalastaa (vaihe 4).
- Paina sen jälkeen sormia yhteen, sormet eivät kuitenkaan liiku iholla (vaihe 5). Vaihda sormien paikkaa, kun maidontulo yhdestä kohtaa hiipuu. Vaihda rintaa, kun heruminen alkaa ehtyä.

Kuva: Niemelä, M. Onnistunut imetys. 2010.